
5.

Fabrika **SVITAVY**

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

STŘEDA 12. 6. 2024

ÚVODNÍK...

Vidíme to všichni. Přehlídka se pomalu chýlí ke svému konci. Jaké byly vaše nejsilnější vizuální vjemy? Možná zajímavá výprava nějakého představení? Nebo ve vás zůstala podoba města? Cesta starobylým renesančním náměstím?

Je těžké tohle všechno vnímat, zvláště když trávíme čas od nevidím do nevidím v divadle. Člověk se pak může cítit vši tou krásou trochu přehlčen. Stejně ale svítící logo Fabriky nebo Ježíš vyjímající se na stěně Stodoly jsou nezapomenutelné a pro tuto přehlídku ikonické. Další typickou věcí právě pro Dětskou scénu je pozorování mladých začínajících herců, avšak i když sem spousta souborů jezdí pravidelně, máme možnost sledovat i jejich vývoj napříč ročníky.

Následující stránkou ve fotoalbum s názvem Svitavy je rozhodně tělocvična, jakožto jediný schůdný příbytek pro nás, chudé studenty. Není překvapením, že tento prostor po několika dnech začne připomínat spíše uprchlický tábor než místo určené k pobytu divadelníků a jim podobným stvořením. Zkrátka vidět takový úkaz jinde než během nějaké přírodní katastrofy se jen tak nepoštěstí. Téma s tímhle související jsou samozřejmě sprchy. V rámci vylepšení efektivity se někteří z nás rozhodli sprchovat po tmě, což je model schopný pojmout více lidí najednou a zároveň zachovávat tolik kýženou potřebu soukromí. Další rozměr tohoto přístupu je až meditativní odpočinek po dni, kdy se bylo pořádkem na cokoukat. Lidí, kteří si mezitím hoví ve svých hotelových pokojích jsou o tyhle zážitky samozřejmě ochuzeni.

My máme ale stejně nejraději pohled na večerní setkání ve farní Stodole. Každodenní turnaje v Nindžích, lidé sedící v trávě na nádvoří, občas i odlesky od dřevěných těl kytar. Večer se setkat, pozorovat, debatovat o už pozorovaném a těšit se na to, co uvidíme v následujících dnech.

Vždycky když se vracíme do Svitav, tak vypadá na první pohled všechno stejně, to nás občas vede k úvaze, že město vlastně neexistuje a otevře se jenom jednou za rok, aby přivítalo dětské amatérské divadelníky z celé republiky. Po bližším přezkoumání však zjišťujeme pravý opak. Vidáme nové tváře, navazujeme nová přátelství a sledujeme pořád další inspirativní a originální inscenace. Až nevyhnutelně přijde čtvrtek a my budeme pozorovat pomalu mizející nádražní ceduli Svitavy, nezbyde nám než vyhlížet další ročník a těšit se na všechno známé i ještě neznámé.

Štěpán Janeček a Julie Šmidáková

NAHLÉDLI JSME DO...

Úterý. Otevírám oči. Vstávám a vydávám se cestou plnou různých skvostných pohledů až k Ottendorferovu domu s napohled nejkrásnějším koncertním sálem ve městě (to jsem si na vlastní oči přečetl na místním webu). Ale sál to je opravdu nádherný. Vyřezávané dřevěné obložení. Krása pohledět.

Sedám si na židli a koukám, jak Luděk Richter na minijevišti připravuje svou dílnu pro frekvantanty. Seminární třída B, dramaturgický seminář, těším se. Slyšíme kroky po schodech, přichází třetí v pořadí, fotograf Ivo Mičkal. Jak vidno, redakce je tu včas, a to nejen díky přísnému dohledu našeho šéfredaktora.

Ještě před začátkem nám lektor vysvětluje strukturu semináře. Skládá se ze dvou částí. První je praktická, hraje se hry, pracuje se s materiálem. Druhá je dramaturgická, kde si prohlédneme text Karla Havlíčka Borovského - Křest svatého Vladimíra.

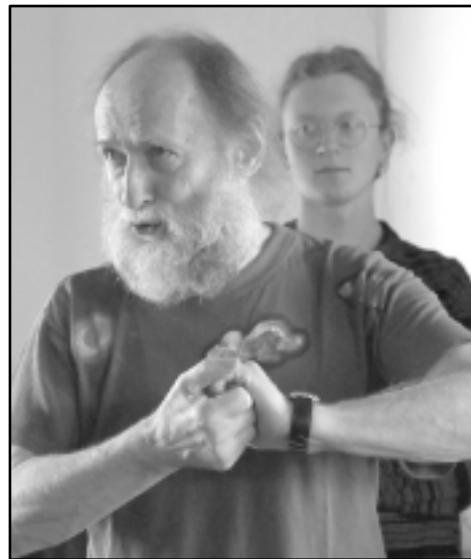
Je půl deváté. Už jsme všichni. Luděk nás zve na jeviště. Hrajeme hru „Čáp ztratil čepičku...“ vedle barev, využíváme i fantazii. Čepička může být viditelně neviditelná, kliková nebo měla barvu nejbližšího okna. Chodíme po prostoru a rozehráváme krátké situace. Zaplňujeme malinký prostor, jsme molekuly.

V divadle je důležitá mizanscéna. Luděk nám věnuje okamžik, abychom ve dvojicích za pomocí dvou židlí postavili obraz, ve kterém končí dvě postavy (židle). Hledáme různé možnosti. S Julií (s tou jsem ve dvojici) probíráme horizontálu, diagonálu. Hledáme finální situaci pro židli. Všichni na svá díla hledíme a filozofujeme. Ještě jednou. A už probíráme i vertikálu. Napětí. Vztahy.

Přesouváme se k hledání si vlastního prostoru, v něm už nejsou židle. Jsme tam my. Můžeme vidět Štěpána téměř uprostřed sálu. Nepoužíváme gesta. Laura na forbíně. To bude asi duchovní, který si hlídá své ovečky. Já jsem mezi kytkami, schovaný. Samota. Každý má svoje místo. „Ona tam sedí, jako kdyby byla na diskusi ve Stodole.“ Smích.

Po pauze pokračujeme dramaturgickou částí. Společně čteme satirickou básně. Hrajeme si. Hledáme hlas. Hledáme intonaci. Vracíme se. Hledáme. Můžeme do toho více šlápnout. A ještě víc. Občas je to velká sranda. Jaký je rozdíl mezi římskou a řeckou církví, jakou melodií bude mít muslimská a jakou židovská církev? Avjakou loutku pro ně zvolit? Dřevěnou? Polštář? A zazní tam i nějaký vulgarismus? To všechno se řešilo a nejen to. Ale nechci spoilerovat. Těším se znova, obzvláště na moment až to zřím při ukázkách ze seminářů.

... SEMINÁŘE B / DRAMATURGICKÝ SEMINÁŘ

V čem je pro Vás seminář inspirativní?

Štěpán: To je těžký, protože on zabírá dvě odlišné roviny. V obou dvou je ale přínosný v novém pohledu, která otevírá další možnosti, jak na ně nahlížet.

Laura: Určitě v práci s předmětem. K tomu jak se pomocí předmětu dají vyjádřit vztahy hierarchicky, k tomu že musíme respektovat, co může předmět vyjádřit a co ne. A odhadnout to správně. A že i s předměty, které se neotáčejí a neumí se hýbat se dá vyjádřit hodně.

Karolína: Já při práci s děckama na praxích používám loutku, maňásky nebo jsem v kostýmu (učitel v roli). Používám to jako motivaci a aktivaci. Bojovala jsem s tím, abych z toho nevypadávala, a jak to pozorovat. Naučila jsem se jak sledovat loutku a přes to sledovat ty děti.

Julie: Nemám žádné zkušenosti s loutkou. Je to pro mě nové a můžu se učit. Třeba, že loutka může mluvit za herce.

Nejen pozoroval Pavel Skála

SMYSL ČÍSLA...

... ZRAK

Viděla jsem před třemi lety ve Svitavách takový dům. Měl barevná okna. Žluté. Modré. Zelené. Dneska jsem ho chtěla vidět znovu, ale nenašla jsem cestu, i když jsem se hodně dívala kolem sebe. Všimla jsem si třeba, že Albert na náměstí má do osmi, ale Albert u kruhového objezdu do deseti. Viděla jsem taky spoustu výrazů. Nadšených, znuřených, smutných, radostných. Dívat se, pozorovat, uvidět – divadlo? Divadlo. Od soboty jsem viděla dvanáct inscenací. Mám už trochu unavené oči. Ale je to radost. Kolik inscenací už jste viděli vy? Na Dětské scéně? Poslední rok? Za život? A co všechno jste zahlédli? Na jevišti? V hledišti? Na ulici? Ve výrazech ostatních? A cítíte se vidění? Na jevišti? V hledišti? Na ulici? Ve výrazech ostatních?

Tak se uvidíme!

Julie Šišková

NA SLOVÍČKO S...

... PAVLEM KOCYCHEM, GRAFIKEM DS

Jsi architekt, scénograf, námořník, jak ses dostal ke grafice Dětské scény?

Studoval jsem na DAMU a oslovila mě kamarádka Olga, která se znala s Romanem Černíkem, který v roce 2000 hledal členy do redakce. Já jsem tehdy dělal pro Petra Lébala technické rozkresy velkých scénografií pro německá divadla a mimoto jsem mu lálal zpravodaj Divadla Na zábradlí. Cestu na svou první Dětskou scénu do Trutnova si pořád živě pamatuju. Roman nás naložil do svého Myškinsa s dostatečnou zásobou flašek studené vody na chlazení motoru a bednou náradí a vyrazili jsme na několikahodinovou dobrodružnou cestu.

A co tě u Dětské scény celých těch 24 let drží?

Byť to tak nevypadá, jsem hrozně konzervativní člověk a nerad měním zaseté mechanismy. A taky mě to pořád baví.

Myslíš si o sobě, že máš dobrý zrak?

To mám a mám to otestované jako námořník. Totiž... v souhvězdí Velké Medvědice je Velký vůz a uprostřed jeho oje

je dvouhvězda Mizar a Alkor. Ti, co mají hodně dobrý zrak, vidí obě tyhle hvězdy. Já nevidím tak dobře na blízko, ale tyhle hvězdy vidím.

Už jsi někdy nevěřičně zíral na to, cos jako architekt, scénograf nebo grafik vytvořil?

Jasně. Speciálně v redakci Dětské scény, když člověk usne na klávesnici a zjistí, že má osmnáct stránek speciální písmenkové sazby: gfhhhhhhhklůútttttttuzzuuzzzuuuzzzuuuz

Ale jinak, když člověk jako scénograf zrealizuje svoje představení, a pak se to při světelné zkoušce nasvítí, tak zírám, jak se hmotný prostor promění v průsvitech a odrazech.

Co považuješ za pastvu pro oči v grafice a co mimo ni?

Z grafických věcí mě rozhodně baví op-artová grafika. Vybavuju si třeba některé básně Václava Havla nebo Guillama Apollinaira, kdy se jen z písmen dají vytvářet úžasné ilustrační objekty. Mimo grafiku jsou pro mě stěžejní východy a západy slunce. Nefotím je, ale maluju. Zejména u západů vyhlížím zelený záblesk. Zelený záblesk je fyzikálně popsáný zenový atmosférický jev, kdy slunce po západu ještě příležitostně intenzivně modře nebo zeleně probleskne. Podle legend, kdo spatří zelený záblesk, získá od bohů moří dar nahlížet do duší jiných lidí.

S údivem zírala Klára F.

VYTVÓŘTE SCÉNÁŘ...

... (ZRAKOVÁ) KATASTROFA

Katastrofy jsou všude kolem nás. Zachyťte to, co na první pohled upoutá vaši pozornost. Co je pro vás (zraková) katastrofa? Bude to komediální? Tragické? Viditelná kalamita nebo happy end? Jak vidíte svět kolem sebe? Co je zachytitelné a definitivní? Rozuzlete si náš společný příběh!

Chceš-li mít kompletní scénář, využij postup přes sluchovou expozici, hmatovou kolizi, čichovou krizi, chuťovou peripetii až ke zrakové katastrofě. Jsme zvědaví, k čemu nás dovedete. Výsledek pošli na email redakce detskascena2023@gmail.com.

ZAHLEDLI JSME...

... na hudebním večeru pro soubory

... na dětském diskusním klubu

... při přechodu mezi divadly

ROZHOVOR S...

... MARICOU ŠIŠKOVOU

Bylo mi ctí se setkat před týdnem na Zlaté Priadce, a o pár dní později tady, s Maricou Šiškovou, přední osobností dramatické výchovy na Slovensku. Na Dětské scéně jsme spolu mohli navštívit kavárnu, dát si flatwhite a u toho si přiblížit, jak to chodí na Slovensku - rozdíl mezi českou a slovenskou scénou a mnoho dalšího. Maričiny odpovědi jsem pak redakčně upravil a zapsal v češtině.

Marico, jak by ses naším čtenářům představila?

Pedagog, v tomto pojmenování se bytostně cítím. Deset let jsem učila na základní škole, ale i když jsem přestoupila na ZUŠ a pro starší kolektivy jsem fungovala na postu režiséra, tak stále ve mně převládalo oko pedagoga. A to se všemi otázkami, které k tomu patří. Co je nejlepší pro ten kolektiv, aby tam ani jedno dítě nezůstalo bokem. Někdy to mohlo jít proti kvalitě, ale kdybych to potlačila, šla bych proti sobě.

Jak ses dostala k dramatické výchově?

Nastoupila jsem pět let po mateřské do školy do poloromské obce Vinodol, což bylo 20 kilometrů od Nitry, ve které bylo obsazeno. Ze začátku jsem byla smutná, protože se jednalo o školu, kde byli všichni pasivní. Pan ředitel byl sice benevolentní, na druhou stranu také chtěl, abychom byli ticho, bál se inspekce. Všechno mi odkýval a já jsem začala učit pokus-omyl. Učila jsem od tělesné výchovy po zeměpis. S osmáky jsme v rámci výtvarné výchovy vytvořili performance, kde jsme obalili stromy na celém dvoře toaletním papírem, zavěsili na ně konzervy a všechno možné. Děcka to bavilo.

Často jsem učila venku, věnovala jsem se projektové výuce, která se tehdy ještě vůbec neřešila, byla ve hvězdách. Postupně jsem přešla k divadelní tvorbě, přirozeným způsobem. Hledala jsem prostor, kde by děcka mohla být více svobodnější v postojích. Cítila jsem, jak je svazovala škola. I mě svazoval ten systém. Přes divadlo jsme se střetávali ve svobodnější komunikaci. Následně se to nabalovalo až mi manžel řekl: „Vyber si, ty tam učíš a zároveň supluješ ZUŠ.“ A tak jsem přešla na ZUŠ do Nitry Rosinského. Když jsem tam přišla, bylo tam 12 dětí. Teď jich tam je 138 a 4 skvělí pedagogové.

Jak to na Slovensku vypadá s dramatickou výchovou?

V současné době je na Slovensku nedostatek kvalifikovaných pedagogů. Nehovořím, že nejsou. Generace čtyřicátníků a padesátníků k tomu dospěla vlastní zkušeností, workshopy. Nastupující generace, například studenti, kteří vystudovali v Čechách, tam i zůstávají. Je cítit, že v mladé generaci chybí pokračování kontinuity. Vidím, že mladí učitelé jsou bezradní. U nás v Nitře je katedra hudebně-dramatického oboru, postupně ale zrušili didaktické předměty a nahradili je těmi teoretickými. Studenti, se kterými se setkávám, vůbec neví, jak uchopit obor, jak učit. Pokud si neprošli jako děti dramaťákem, tak jsou bezradní. Využívají místo dramatických metod táborové hry a to nestačí. Na druhou stranu naše tvorba se mi zdá divadelnější. Nevím do jaké míry, ale občas cítím, že se v Čechách bojíte vstoupit do role.

Dovedeš si představit, že by na Slovensku vznikla vysoká škola, kde by byl obor zabývající se výchovnou dramatikou?

Snaží se o to Edudrama, to je parádní věc, stojí za tím (nejen) Veronika Kořínková. Oni se soustředí na to, aby zastoupili co největší škálu jednotlivých malých projektů. Nabízejí to

školám. Mají poučené lektory, kteří s dětmi pracují na základě zážitků, tématu, mikrosituací. Bohužel jednoznačně tam chybí inscenační tvorba. Z toho vzniká problém. Učitelky/učitelé, které tento obor zajímá a chtějí vědět víc, tak následně pomalu zjistí, co všechno to obnáší, začínají couvat a stačí jim light verze.

Jaké jsou divadelní přehlídky pro děti na Slovensku?

V rámci ryze dětského divadla je jen jedna postupová týkající se dětské dramatické tvořivosti končící Zlatou Priadkou. Pak máme ještě pro dětské recitační kolektivy Hviezdoslavov Kubín, ale málokdo tuší, co to je. Nic jiného v rámci dětského divadla nemáme. Zajisté je ještě pár možností vystoupit, ale tyto možnosti jsou velice omezené.

Dokázala bys vyjmenovat pět rozdílů mezi českou a slovenskou tvorbou v rámci dětského divadla?

V Čechách je větší akcent na tvořivost. Na Slovensku se snažíme více dospět k výslednému inscenačnímu tvaru. Nevím, zda je to touto přehlídkou, ale děti jsou velmi povolené. Systém přehlídek. Chybí nám zázemí, vy máte na co navazovat.

Kdybys nebyla pedagogem dramatické výchovy, tak...

... bych byla průvodkyní v galerii nebo na zámku. Určitě bych chtěla dělat něco tvořivého, i přesto že mám chuť být mnohdy sama na zahradě.

Kdybys nebyla ve Svitavách, kde bys byla?

Na ZUŠ a dotahovala novou inscenaci. I když jsem tady, děti mi posílají na dálku nahrávky a já to s nimi konzultuju.

Proces nebo produkt?

Proces!

Ptal se Pavel Skála

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

... MARICU ŠIŠKOVOU

1. Jaká je vaše první (divácká/herecká) zkušenost s divadlem? A co se od té doby proměnilo?
2. Co vás nejvíce láká na přednesu/divadle?
3. Čemu byste se věnovali, kdyby neexistovalo divadlo a umění vůbec? A proč?
4. Jaké představení či knihu byste doporučil/a účastníkům Dětské scény?
5. Co byste popřál/a účastníkům Dětské scény?

1. Spomínam si na svoj prvý silný umelecký zážitok. Je to už naozaj dosť dávno. Ako úspešná recitátorka na strednej škole som sa dostala na celoslovenský Hviezdoslavov Kubín a tam som ako divák zažila prvý krát divadlo poézie, ktoré vo mne dosť zarezonovalo. Myslím, že to bola Krvavá svadba od F. G. Lorcu v réžii Miloša Lauka, ale nie som si tým úplne istá, že to režíroval Lauko, ani neviem presne, aký to bol súbor a ktorý rok to bol. (1987-8?) Každopádne sedeli sme v aréne, na javisku a počas predstavenia mladý herec stal hlavu kohútovi. Živému kohútovi. Samozrejme na rozборе schytali riadnu kritiku, ani nie kvôli tomu chudákovi kohútovi (myslím, že dnes by to bolo naopak), ale kvôli tomu, že ten obraz jednoducho nefungoval ako symbol predzvesti smrti hlavného hrdinu. Pretože, keď neskôr hrdina naozaj zomrel, pre nikoho z divákov to už nebol taký katarzný moment. A ja som si prvýkrát uvedomila ako vedome a opatrne sa musí pracovať s obrazom, s dávkovaním emócie, a vôbec... čo s divákom robí divadlo. Samozrejme, že som to len tak nejako podvedome zachytila, bez toho, aby som si to takto analyzovala a pomenovala... to až oveľa rokov neskôr...

2. Divadlo poézie je mi veľmi blízke možnosťou ísť do hĺbky výpovede i v malých fragmentoch, v detaile, pracovať so symbolmi a so znakmi, s pohybom, rytmom, zvukom, atmosférou a v konečnom dôsledku hlavne precíznejšie so slovom.

Pri prednesoch sú to samozrejme veľmi blízke individuálne stretnutia so žiakmi pri tvorbe, osobné rozhovory o literatúre, o témach, o prekonávaní trémy, osobných limitov, vidieť ich ako postupne zrejú a siahajú po náročnejších výpovediach buď v obsahu alebo v dramaturgickej výstavbe prednesu. Mám žiakov, ktorých vediem 6-8 rokov, niektorých i viac. To je krásna skúsenosť byť pri tom a viesť ich.

3. Fúúú...asi by som učila na základnej škole. Mám vyštudovanú pedagogickú fakultu avnaozaj som 10 rokov učila na 1. stupni na ZŠ Vinodol a pre mňa to boli veľmi cenné roky. Učenie ma vždy bavilo, aj teraz, pri akejkol'vek tvorbe a v pozícii režiséra sa vždy ozýva vo mne pedagóg. Baví ma otvárať deťom všetky tie dverka, nechať ich vojsť a baví ma sledovať ich pri objavovaní nových vecí, veľmi ma baví nechať sa od nich inšpirovať v tom, ako vidia svet... My, dospelí, sme často zaseknutí a bojíme sa niečo spýtať, aby sme nevyzerali smiešne, alebo si náhodou niekto o nás nemyslel niečo divné...ale deti sú spontánne, úprimné a hlavne zvedavé. Tak sa pýtajú a to je skvelá vec.

4. a) Pre tých mladších sú to knihy: Alexandra Salmela: *Žirafia mama a iné príšery*, Ian McEwan: *Rojko*, či už dávnejší titul: Dušan Taragel: *Rozprávky pre neposlušné deti*;

b) pre tých starších: Monika Kompaniková: *Piata loď*, Irena Brežná: *Na slepáčich krídlach*, Gaël Faye: *Malá krajina*.

Čo sa týka divadla pre mladého, či detského diváka, veľmi umne k nemu pristupuje mladý slovenský režisér Šimon Spišák. Viem, že veľa režíruje aj v Čechách. Jeho inscenácie sú veľmi kreatívne, hravé, nechýba v nich humor a pre mňa sú zaujímavé i tým, s akou ľahkosťou spracováva náročné témy a zároveň v nich zachováva presahy, ľudskosť.

5. Aby si prehliadku čo najviac užili, aby sa tešili z dobrých výkonov svojich, či iných vypočutých prednesov, či divadiel, aby sa sme sa dokázali v tomto zrýchlenom svete trochu zastaviť, užij si príbehy, dokázali rozmýšľať o nich a chvíľu ich nechať doznievať v sebe. Je to čas vzácný na stretnutie s priateľmi a na zdieľanie. Aby sme sa stretli tí, čo chcú vypovedať s tými, čo chcú počúvať, prijímať a porozumieť.

Ptal se Josef Pekárek

ZAPSALI JSME...

... VEČER NA TÉMA

DRAMATICKÁ
VÝCHOVA

Dnešný večer byl věnován dramatické výchově. Konkrétně diskusi o dramatické výchově se začínajícími pedagogy, kterou vedl ve foyer svitavské Fabriky Pavel Šindelář. Hosty byli Míša Palašáková, Pavel Šindelář a Adam Růžička. Všichni tři se v průběhu večerního diskutování podělili o své zkušenosti z dramataky coby studentů, pedagogické začátky, překonané krize i tipy, jak nakládat se svým časem a silami.

Míša Palašáková mluvila o nutnosti bezpečného prostředí pro pedagoga. Ten by si měl najít „spřízněnou duši“, která smýšlí podobným způsobem a s níž se mohou vzájemně podporovat. Nejsme zaměřeni na výkon, jako jsou často například hudební oddělení, která pořádají koncerty a soutěže i několikrát do roka. Inscenace je pouhým vrcholem celého ledovce. S tím souvisí i uvědomění si fungování divadelních přehlídek, kde je také vidět jen zlomek práce a diváci nehodnotí vaši pedagogickou práci, ale divadelní tvar. Mimo tuto zkušenost hodnotí Míša jako důležitý a zlomový bod okamžik, kdy si více nastavila hranice mezi pedagogickou a naslouchající, kamarádkou rovinou.

Pavel Šindelář zdůrazňoval potřebu přiznat si, že i pedagog chybuje. Zpočátku své praxe se hodně zabýval tím, jak o dramatické výchově uvažují ostatní, co vnímají za podstatné a jaké by dětské divadlo mělo být. To ho ale svazovalo a odcizovalo od vnímání vlastního pedagogického přístupu. Nyní reflektuje, že už chybu nevnímá jako selhání. Je také v procesu a učí se stejně jako jeho studenti, i když něco jiného. Pokud své pochybení či nejistotu navíc se skupinou komunikuje, je pro ni příkladem a nevytváří si falešnou identitu dokonalého učitele.

Adam Růžička nabízel pohled pedagoga, pro kterého není dramatická výchova ústřední prací, ale součástí celku. V části diskuze, která se věnovala tipům, jak zvládat krizové období řekl: „Nejvíce mě motivuje, když vidím, že děcka chtějí. Když přijdu na hodinu a oni opravdu čekají, co mám nachystaného, co bude.“

Dále se také diskutovalo o možnostech spolupráce s jinými obory, pedagogických cílech, vnímání talentových zkoušek a zápisů či názoru na role hlavní a vedlejší. Marica z publika dodala, že je pro ni důležitý moment, kdy skupina přestane řešit, kdo bude mít hlavní postavu. Moment, kdy skupina vycítí, kdo se na danou roli hodí a kdo v určitém směru inscenaci může posloužit. Už dramataky neberou jako sebe prezentaci, ale pochopí, že je to o něčem jiném, o tvorbě v rámci komunity.

Diskusi zhlédla Veronika Bíbová

ČUČELI JSME...

...na pár momentů. Vyprodaný jídelní lístek v Restauraci Fabrika. Unavenou redakci. Koufícího Pavla, holčičku kopající do míče... Dnes jsme nezahledli fretku, houpací síť, bačkory, krupicovou kaši, špatné představení, vlastní děti, teplý oběd, východ slunce, ani východ slunce, roztrhaný zpravodaj, dům s barevnými okny, brečící dítě, nudícího se redaktora, recitaci...

Zato fotograf Ivo zahlédl všechno a pár střípků vám zprostředkoval skrze fotografie. Kochejte se!

... na veřejné diskusi ve stodole

... před představením

ZAPSALI JSME...

... OČIMA LEKTORŮ 4. BLOKU

NĚCO Z KORALINY, MALINKY LINKY KONVALINKY A TIJINÍ, SOUKROMÁ ZUŠ TRNKA, PLZEŇ

Inscenace propojila literárně-dramatický a taneční obor, kde dva vedoucí – Michal Ston a Adam Paulus – zpracovali knižní předlohu Neila Gaimana *Koralina*. Šlo o pokus vytvořit hororovou atmosféru příběhu. Výrazným scénografickým prvkem byl veliký otočný rám na jevišti, skrz něj se dalo procházet různými škvírami, které se tvořily posouváním rolet. Zároveň však tento rám, oddělující světy (dětský pokoj – rodiče; reálný a alternativní prostor) dělil jeviště tak, že množství replik bylo vyřčeno za ním, tudíž bohužel byli herci tlumeni v hlasitosti.

Ocenění si v této inscenaci zaslouží prostor pro osobní (kolektivní) výpověď dětí v tématu neporozumění si s rodiči. Byla patrná intenzivní práce během procesu zkoušení. To se propadlo i do představení, kdy se kromě dějové linie *Koraliny* odehrávala i zcižující linie neporozumění mezi členy souboru o tom, kdo bude hrát kterou postavu. V kontextu této práce zůstává nejasná otázka motivace postav a dramaturgie, pokud jde o to, proč se vlastně chce *Koralina* vrátit zpět do dysfunkční rodiny.

Výrazným motivem celého tvaru je ovládání, které se propisuje nejen do vztahů postav, ale i do cedulí s nápisy „POTLESK“ či „ÚDIV“ během oslnění TV show, jakož i v úplném závěru skrze ovladač, který propustí uvězněné duše a zároveň vypne celé představení.

ME TOO MÝTŮ, ŠOK (ŠTUDÁCI OD KEPLERA), GYMNAZIUM JANA KEPLERA, PRAHA 6

Vedoucí Eva Neumannová si se souborem vybrala starořecké hrdinky (Pénelopé, Kírké, Kalypsó, Ariadna, Faidra, Déianeira, Bríseovna a Persefona), které jsou na začátku představeny jako sochy v muzeu. A tento rámec je přítomen i v závěru v podobě mužů – zlodějů, kteří chtějí jednu ze soch ukrást a jsou za to odsouzeni Persefonou, vládkyní podsvětí, k ponižené práci muzejních uklízečů. Otázkou zůstává, zda je to dostatečný trest za předchozí křivdy. Nejasný zůstává jak výběr postav, tak i jejich dramaturgické řazení. Určité vodítko nabízejí tři hrdinové (Odysseus, Théseus a Héraklés), kolem nichž se ženy pohybují. Jsme svědky zrad, lstí či nepravostí, avšak jak ze stran mužů, tak i ženských postav (Faidra či Bríseovna). Kde je pak skryto poselství hnutí v názvu představení?

Z formálního hlediska lze inscenaci považovat za chytré a poučené studentské divadlo využívající nadhled, ironii, nadsázku, ale také klipovitost a rychlé střihy. To se nejvýrazněji projevilo v „trialogu“ Faidry, Thésea a Hypolita, kdy se celý mýtus odehrál asi v sedmi živých obrazech se slovními titulky jako z komiksu. Princip byl přítomný po celou dobu hraní, jakmile se ženské sochy jedné noci – bez zjevné příčiny – po staletích oživily.

Inscenace měla rovněž výrazné výtvarné řešení, kdy kromě dívek v bílých tógách a kluků v bílých košilích a černých kalhotách, fungoval pruh látky, jenž sloužil jako scénografický prvek (řeka, hradba, moře či ovinutí nebožky). Předěl a rytmizace dílčích situací byl tvořen sborovým řeckým mottem: Co tě nezabije, to tě posílí. Zapojoování úryvků z antických děl v druhé polovině představení pak celý tvar postupně zvažňovalo.

BUBLINA V BAŽINĚ, DIVADLO VYDÝCHÁNO, ZUŠ LIBEREC

Soubor pod vedením Michaely Palašákové a Lukáše Horáčka se volně inspiroval pohádkou *Opravná děti* Alexandry Salmety. Diváci jsou vedeni k tomu, aby postupně odkrývali samotný příběh, který skrývá tajemství. To je jednak v době vystavené struktuře inscenace, kdy se postupně odhaluje skrze subjektivní pohled hlavní hrdinky (bílé kostymování všech postav, až na ni samotnou) záměna pomyslné opravný dětí za opravnou pračky („už je po záruce“) či nemocniční prostředí (rentgenování kvůli rovnátkům evokuje vylepšení dítěte vložením drátů do těla). Lehce snová práce s koncepty představ a fantazie poté umožňuje i fyzicky zmotnit dívčinu imaginární kamarádku Mariam (oblečená napůl v bílém, napůl v barevném), s níž se hrdinka snaží uniknout z opravný a po návratu domů se s ní loučí.

Po scénografické stránce využívá inscenace, kromě již zmíněné „(ne)barevnosti“, funkčně zejména bublinkovou fólii, z níž je vytvořena nejen postel, ale i součásti kostýmů, které následně napomáhají k tvoření rozličných prostorových uspořádání a prostor, byt lze diskutovat o množství zařazených kompozic v řadě za sebou.

V neposlední řadě zaujala celková herecká vybavenost dětí, jakož i jejich souhra navzdory rozdílnému věku, či vzájemná citlivost a vnímavost, která krystalizovala (nejen) v hudebních částech s živě tvořenou muzikou. Aktéři byli na jevišti neustále fyzicky i herecky přítomni, což umožňovalo rozehrávat i dílčí mikrosituace v rámci celkové struktury představení.

Josef Pekárek

ZEPTALI JSME SE...**... NA DIVÁCKÉ DOJMY Z PŘEDSTAVENÍ 4. BLOKU****Me too mýtů****Mišpulínka (18 let)**

Čučela jsem na tu formu. bylo zajímavé, že vzali historický téma a nasadili na to spoustu moderních narážek a mluvy, ale mně osobně to nesesedlo. Nepostřehla jsem, co se tím snaží říct, co si z toho mám odnést. Co bylo super, byl začátek, když jsme se na ně mohli přijít podívat zblízka.

Kryštof (20 let)

Ten humor byl strašně lidsky krásně trapnej. Doufám, že to tak chtěli vystavět.

Viktor (20 let)

Netlačili feminismus na sílu, ale nechali těm herečkám nádhernou důstojnost, která se zračila i v těch sochách. To mě velmi zasáhlo. Dopoledne mi úplně unikl název a říkal jsem si, že jestli si ti kluci v roli vojáků a králů ujeli na scéně s provazem, že to už je pro mě přes čáru. Ale pak jsem zjistil, o čem to je a dotklo se mě, jak si v závěru ty dívky berou zpátky své postavení.

Marica

Já jsem na to koukala jako na projekt třídy, která se seznámila s antikou. To mi přišlo velmi funkční a jako dobrý nápad.

Něco z Koralíny**Mája (18 let)**

Líbila se mi výměna Koralín i ruce s prvky mysteriózna, stínohra. Co mi zůstalo skryto, byla myšlenka, celého představení a taky to, kolik tam vlastně bylo těch paralelních světů.

NAHLÉDLI JSME DO...**... DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU O PŘEDSTAVENÍCH 4. BLOKU**

Na diskusní klub dnes dorazily všechny hrající soubory, a navíc ještě soubor Tři boty, který měl podle mě zatím stoprocentní účast. Poté se opět začalo písničkou čokolate. V prvním cvičení mohl každý říct jen jedno slovo. Šlo se po kroužku a tímto způsobem se účastníci pokusili sestavit souvětí, které by shrnulo děj představení **Bublina v bažině**. Následovala samotná diskuse, ve které se probíralo využití nástrojů, bublinkové fólie, kostýmů a také to, kdo je vlastně Mariam. Tématem též bylo, jak se soubor s takovým věkovým rozpětím vlastně dal dohromady. Všichni se shodli, že se jim představení povstráncem příběhové, herecké i technické moc líbilo.

U druhého představení, **Něco z Koralíny**, následovala stejná technika představování jeho děje. V diskusi se pak asi nejvíce řešilo, proč se soubor rozhodl postavit představení částečně jako děj Koralíny a částečně jako divadelní zkoušku a proč se u některých postav v průběhu mění herci. Účastníci se taky dozvěděli, že soubor je spojen z literárně-dramatického a tanečního oboru.

Třetím představením bylo **Me too mýtů**, které se prý oproti předchozím kolům přehlídka dost změnilo. V diskusi o něm se mluvilo o vzniku souboru, který je vlastně odštěpkem třídy kvarty, který zajímalo divadlo. Probíralo se také, co inspirovalo představení, jak si soubor vybíral jednotlivé řecké báje, které zinscenoval a starořečtina, která v představení několikrát zazní. Diskuse se mírně protáhla a lektorky se ji rozhodly důrazně ukončit poté, co při diskusi o tom, jaké bylo téma třetího představení, zazněla od jednoho z účastníků dost nahlas jistá misogynní poznámka, která byla možná myšlena jako vtip, ale zdaleka překračovala hranice vedené diskuse.

Tereza, Valérie, Vendy, Martin (8-11)

Čučeli jsme na to, jak se zvedali dvířka u zdi, jak dávali ruce přes stěnu, jak měla druhá máma oči z knoflíků. Podívali jsme se díky tomu na to, že to, co se zdá hodně lepší, může být zlý.

Tereza

Moje pocity jsou smíšené momentálně, asi mám pocit, že jsem nikam nenahlédla. Nevím moc, co se na jevišti viděla, takže bych číhala více na dialogy, které byly nejspíš klíčové. Mě ale rozptylovaly všechny zvukové a světelné efekty.

Anonymní diváci

Užili jsme si písničku Daddy cool. Čučeli jsme na rám s látkou, to nás bavilo, jak fungovalo. A dávala bych větší pozor, jak fungují duše, protože to jsme moc nepochytili ze začátku.

Bublina v bažině**Tři boty**

Samý horory! - Nemusím být perfektní. - Práskající igelity a proměna na postel.

Malinky linky konvalinky a Tijiní

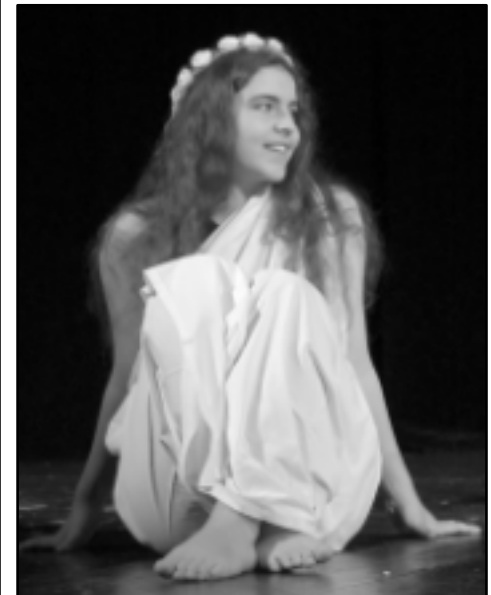
Elektrická kytara i doprovodné zvuky. - Stínoherní hledání dětí baterkou v potrubí.

Julie

Mohla jsem nahlédnout do vnímání dětského světa, ale asi bych si více počíhala na nápovědy, že to není úplně tak, jak se to Miluše zdá. I když jsem tu inscenaci viděla podruhé, zapoměla jsem trochu na to, že je to vlastně dětská vnímání. Zároveň to ale možná trochu je přesně tak, jak se to Miluše zdá.

VČERA JSME VIDĚLI...

Něco z Koralíny

Me too mýtů

Bublina v bažině

Rózi

VČERA JSME VIDĚLI...

Něco z Koralíny

Me too mýtů

Bublina v bažině

ZAPSALI JSME...

... Z VEŘEJNÝCH DISKUSÍ O PŘEDSTAVENÍCH 4. BLOKU

NĚCO Z KORALÍNY, MALINKY LINKY KONVALINKY A TIJINÍ, SOUKROMÁ ZUŠ TRNKA, PLZEŇ

Na začátku jsme se dozvěděli, že inscenace vznikla spoluprací dramatického a tanečního oboru. Vedoucí tanečního oboru Adam Paulus oslovil Michala Stona na základě potřeb členů souborů. Ti poté společně hledali námět inscenace a předlohu. Téma inscenace vychází primárně ze vztahu rodičů a dětí, vnímání či nevnímání se. Členy souboru také hodně lákala hororová tematika.

Někteří diváci podotkli, že se v inscenaci vyznávali těžko, pro jiné zase byla čitelná. Hodně se na popud toho řešilo, jaký mělo vliv, pokud diváci znali nebo naopak neznali knižní nebo filmovou předlohu.

Bergman: Neznám předlohu, ale orientoval jsem se, srovnávání s předlohou může být mnohdy zavádějící.

Divák: Já jsem tápal v ději, ze začátku jsem vůbec nevěděl, co se děje.

Homolová: V ději jsem se také orientovala. Přejde mi důležité zmínit, že zobrazení prostupnosti dvou světů mi přišel promyšlený a rafinovaný. Co bylo ale zavádějící je skutečnost, že vypravěčský princip se objevuje až v průběhu inscenace a je s ním pracováno nedůsledně.

Váša: Začal jsem mít pocit, že inscenaci jde o něco jiného než o divadelnictví. Akcent byl na výpovědích účastníků, které mě zajímaly.

Diskutovalo se také o principu divadla na divadle, který byl pro některé diváky těžko čitelný. Možných interpretací tématu inscenace padlo hned několik, například: Nahlédnutí pod zdánlivou perfektnost. Únik z reality, která není uspokojivá. Rizika technologií. Rodinné vztahy a jejich nefunkčnost. Útěk od problémů.

ME TOO MÝTŮ, ŠOK, GYMNÁZIUM JANA KEPLERA, PRAHA 6

Soubor nikdy nebyl na žádné přehlídce. Mnoho diváků na základě této informace podotklo, že inscenace nepůsobí jako práce úplných divadelních začátečníků. Oceňoval se nadhled, divadelní zkratky, komický přesah a využití moderního jazyka. Z řad diváků ale také padlo, že některé vtipy nevyzněly a byly nefunkční temporytmicky.

Váša: Jsem velice vděčný, že tohle představení bylo na přehlídce přítomno. Bylo velmi silné a inspirativní. Nebojme se mytologie. V dnešní době se ukazuje, že historické a archetypální kořeny jsou aktuálnější, než jsme se domývali.

Hodně se diskutovalo o replice: Co tě nezabije, to tě posílí – možné čtení konce. Někdo ji vnímal jako smíření se hrdinek se svým osudem. Váša podotkl, že tato replika mohla být míněná ironicky, jak se ženám říká, že mají všechno vydržet.

Ulrychová: Mám ráda, když se dívám na něco, když se směju, a pak mi úsměv ztuhne na rtech. Humor, který následně zhořkne.

BUBLINA V BAŽINĚ, DIVADLO VYDÝCHÁNO, ZUŠ LIBEREC

Soubor je vícegenerační. Inscenace vznikla z bonusových hodin, na které se mohli přihlásit studenti napříč soubory. Vnímána byla neskutečná energie, při níž to fungovalo krásně napříč věkem herců. Pohybově i hudebně velmi funkční.

Diváčka: Představitelka Mílušky měla těžkou roli, ostatní ji však vytvořili bezpečné prostředí.

Zaznívaly možné interpretace vnímání fikčního světa. Pro některé diváky to byl sen, pro jiné naopak dětské vidění reality. Řešila se také symbolika barev. Pro hlavní hrdinku bílé oblečení představovalo dokonalost, ona ale byla barevná, takže neperfektní. Na konci, když měli barevné oblečení všichni, uviděla že ani oni nejsou dokonalí.

Důležitým bodem diskuse bylo společné hledání významu postavy kamarádky Mariam. Byla to imaginární kamarádka nebo alter ego hlavní hrdinky? Mariam jako dokonalá verze Mílušky?

Oceňována byla také scénografie. Skvěle působila realističnost prostoru, která byla ale ztvárněna abstraktně.

Homolová: S jednoduchým prostředkem finančně dostupných se dá udělat velké efektní divadlo. To je velmi inspirativní. Bublínkovou folií chráníme něco křehkého.

Váša diskusi zakončil slovy: Jedná se o velmi vrstevnaté dílo. Pokud budete mít možnost, jeďte znovu, já inscenaci viděl už pětkrát.

Zapsala Julie Šišková

VČERA JSME VIDĚLI...

Něco z Koralíny

Me too mýtů

Bublina v bažině

DNES HRAJÍ...**... O PERNÍKOVÝ CHALOUPEK, LS BLECHY, LOUTKOVÉ DIVADLO MAMINY, JAROMĚŘ****Jak vznikl název vašeho souboru?**

Nevíme. Když ten název vznikl, nikdo z nás ještě nebyl na světě. Vymysleli ho ti, kdo byli členy souboru před námi a dnes už jsou dávno dospělí. Prý to bylo proto, že jich bylo hodně ... prostě jako blech.

Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?

Jana se nás zeptala, co bychom chtěli hrát, a Čenda řekl: Perníkovou chaloupku.

A všichni souhlasili. A pak jsme začali zkoušet a vymysleli jsme spoustu verzí, jak tu pohádku hrát, a to nás bavilo.

Popište nejzajímavější okamžik vaší inscenace.

Třeba když macecha rozhodne, že se bude malovat chalupa.

Nebo když Jeníček nezaklepe na dveře.

Když chce Mařenka kočičku a Jeníček buchty.

Když se u perníkové chaloupky dřív než ježibaba, objeví kočka.

Když macecha pro Jeníčka buchty neupeče, ale na prodej ano.

Když se na konci vypráví, že u perníkové chaloupky viděl kdosi dvě ježibaby najednou.

Když se honíme kolem stolu.

Celé je to zajímavé.

Kdy nastal největší zádrhel při zkoušení?

Když jsme se museli naučit text. Když jsme se museli naučit přestavovat scénu.

Když jsme loutku Jeníčka učili lézt na strom. Když jsme si museli zapamatovat, kdo říká kterou část jedné věty. Když se Jola musela během jediného dne naučit Macechu. A Káťa postupně všechny role. Když jsme zjistili, že Jáchym, kterému dělalo problém písmeno ř, musí stále dokola oslovovat svoji sestru: Mařenko!

Čemu by se váš soubor věnoval, kdyby neexistovalo divadlo?

Kdyby neexistovalo divadlo, tak bychom se nepotkali.

Kdybyste měli neomezenou moc, co byste na svém představení změnili?

Nic. Takhle se nám to líbí.

Pro koho a jak často svoji inscenaci hrajete?

Už jsme ji hráli pětkrát. Vždycky pro diváky.

5 klíčových slov o vaší inscenaci.

Perník, chaloupka, pec, chamtivost a světylko.

Ptal se Josef Pekárek

DNES HRAJÍ...**... Z TAJNÉHO DENÍKU CYRILKY P., TS PULS, SVČ OPAVA****Jak vznikl název vašeho souboru?**

My jsme taneční soubor, vznikli jsme před 45 lety (takže letos slavíme výročí). Puls je pro nás tep srdce. To, co v nás koluje/pulsuje a nutí k pohybu, k tanci. Navíc jsme se kdysi hodně věnovali i stepu a „tap“ je základní stepařský úder.

Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?

Inspirací pro choreografii byla kniha Daniely Fischerové Z tajného deníku Cyrilky P. Holky si ji v loňském roce vytančily jako odměnu na krajské přehlídce dětského divadla. Během letního tábora jsme si příběh o Cyrilce společně četly jako pohádku na dobrou noc. Během toho jsme se rozhodly za knížku porotě poděkovat tím, že ji v dalším roce zpracujeme a na přehlídce zatancujeme.

Popište nejzajímavější okamžik vaší inscenace.

My doufáme, že je naše choreografie zajímavá pořád. :)

Kdy nastal největší zádrhel při zkoušení?

Největším úskalím při tvorbě byla asi velká nemocnost holek. Choreografii jich tančí 21, na hodiny vždy chodila maximálně polovina. Jsme zvyklí pracovat tvůrčím způsobem, vzájemně nápady z improvizace a blbnutí pak přetavit do tance. Atmosféra, která při takovém blbnutí vznikne je často neopakovatelná, takže bylo obtížné se k některým věcem pořád vracet a danou atmosféru znovu a znovu budovat. Nikdy to už totiž nebývá takové, jako když to vzniká spontánně poprvé. Zároveň jsme ale potřebovaly, aby všechny holky věděly, proč a jak dané věci vznikly, co tančí, a byly spolu na jedné vlně. V plném počtu jsme se sešly až poslední dva tréninky před krajskou přehlídkou...

Čemu by se váš soubor věnoval, kdyby neexistovalo divadlo?

My se věnujeme tanci. Takže kdybychom nebyli taneční soubor, pokukovali bychom asi právě po divadle. Je to pro nás něco nového, jiný způsob uvažování při tvorbě. Vytvoření nějaké tanečně-divadelní inscenace nás tedy moc láká. Bohužel nemáme v Opavě prostory, kde bychom ji mohli případně (za)hrát. A taky pořád odvahu se do toho pustit. A kdyby nebylo divadlo ani tanec, byli bychom asi turistický oddíl. Společné výlety a blbnutí nás spolu taky moc baví. :)

Kdybyste měli neomezenou moc, co byste na svém představení změnili?

Byly bychom dokonalé a bezchybné. NIC. Troufily bychom si tančit s větším papírem a postavit super velkou loď. A kdyby bylo možné vše, na konci bychom do té loďky naskočily a nechaly se v ní unášet publikem jako zpěváci na koncertech.

Pro koho a jak často svoji inscenaci hrajete?

U tance je reprízování složitější. Vzhledem k prostoru, který potřebujeme a délce choreografií. Dané věci tančíme hlavně na přehlídkách. Proto máme vždy velkou radost, když někam postoupíme, protože víme, že si choreografii spolu ještě užijeme. Tady ve Svitavách „Cyrilku“ tančíme po 6. a 7. a asi naposled.

5 klíčových slov o vaší inscenaci.

Přání, vymýšlení, radost, holky, deník.

Ptal se Josef Pekárek

KOMIKS

INSTAGRAM

Dětská scéna je na instagramu.
Chceš být u toho s námi?
Instagram totiž ožiješ právě ty!

Název účtu
@detska_scena_svitavy

Pošli fotky či videa svých zážitků z přehlídky
na redakční email
detskascena2023@gmail.com

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY

STŘEDA 15. ČERVNA

8.30–12.30	semináře A–D	Fka, stodola, OD
9.00–10.45	5. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
14.00–15.50	5. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
skupina A	Žaba , Max, Dramatická školička Svitavy, SKS Svitavy Trám	
	Křest svatého Vladimíra , Frgál na nitkách, Brno Trám	
	O perníkovém chaloupce , LS Blechy, Loutkové divadlo Maminy, Jaroměř Tyjátr	
skupina B	O perníkovém chaloupce , LS Blechy, Loutkové divadlo Maminy, Jaroměř Tyjátr	
	Žaba , Max, Dramatická školička Svitavy, SKS Svitavy Trám	
	Křest svatého Vladimíra , Frgál na nitkách, Brno Trám	
skupiny A + B	Pověst o Pelíškovi , Malá příprava, ZUŠ Turnov Fka	
16.15–17.00	Z tajemného deníku Cyrilky P. , TS Puls, SVČ Opava Fka	
16.15–17.45	dětský diskusní klub	Fka-3. podl.
17.15–18.45	veřejná diskuse o představeních 5. bloku	Fka-aula
20.30	ukázky z práce seminářů	stodola

Fka	Fabrika Svitavy
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Trám	Divadlo Trám
Tyjátr	Alternativní klub Tyjátr

Dětská scéna je i na internetu,
a to včetně archivu od roku 2000.

Čtete a stahujete na:

www.drama.cz/ds

Pracovníci Střediska kulturních služeb Svitavy - díky!

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 5.

Redakce: Josef Pekárek (šéfredaktor), Pavel Skála, Klára Fidlerová, Rozálie Fidlerová, Veronika Bíbová, Julie Šišková, Pavel Kocych (grafika a sazba), Barbora Gréeová a Ivo Míčkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou.

Uzávěrka čísla 5. - 10. června 2024 v 23:59. Náklad 80 ks.